

Høringsvar fra Landsforeningen til Oplysning om Brænderøgsforurening (LOB) vedr. bekendtgørelse til regulering af luftforurening af fyringsanlæg til fast brændsel op til 1 MW, MST- 5230 - 00023.

Luftforureningen fra træfyring er et stort problem i adskillige boligområder rundt om i Danmark. Der er eksempel på, at en løsning efter seks års naboklager over røggener ikke er kommet i stand. Selvom såvel kommune som byret og landsret har stadfæstet, at der skulle foretages indgreb over for forureningen, har skorstensejeren uden væsentlige omkostninger kunnet trække sagen i langdrag indtil videre. - Sådanne tilfælde bør en ny bekendtgørelse til regulering af luftforurening fra små fyringsanlæg til fast brændsel sætte en stopper for.

Det udsendte udkast til en ny bekendtgørelse indeholder flere vigtige ændringer i forhold til den hidtidige bekendtgørelse fra 2007.

- 1) For det første er grænseværdierne for partikeludledning blevet skærpet, og der er indført en grænseværdi for uforbrændte gasser i røgen. - I følge høringsbrevet fra Miljøstyrelsen er baggrunden for den sidstnævnte ændring, at de uforbrændte gasser i røgen giver anledning til sundhedsskadelig partikeldannelse og lugtgener.
- 2) For det andet bliver der stillet specifikke krav til skorstenshøjder ved etablering af nye skorstene og fyringsanlæg. Hvis skorstenen ikke er høj nok kan røgen slå ned i haven eller hos naboen, forklarer høringsbrevet.
- 3) For det tredje præciseres det i udkastet, at kommunalbestyrelsen kan fastsætte bestemmelser om forureningsbegrænsende foranstaltninger over for fyringsanlæg til fast brændsel i områder, hvor det er tilstrækkeligt konkret miljømæssigt begrundet.

Men udstedelse af en vejledning til kommunerne nævnes ikke. For at der kan ske forbedringer i kommunernes tilsyn med små træfyringsanlæg er det bydende nødvendig, at der udarbejdes en sådan vejledning til bekendtgørelsen så hurtig som muligt. Dette bliver uddybet til sidst i høringsvaret.

Ovenstående punkter giver anledning til direkte spørgsmål til Miljøministeren med dertil hørende begrundelser:

1. Emissioner

Ifølge det foreliggende udkast er det Miljøstyrelsens opgave at føre tilsyn med, at grænseværdier mm. overholdes.

Spørgsmål til Miljøministeren:

Overvejer ministeren at få målt omfanget af dioxinudslip fra nye moderne brændeovne set i forhold til grænseværdien for affaldsforbrændingsanlægs høje skorstene?

Baggrund for spørgsmålet:

I arbejdsdokument fra oktober 2012 gør Ole Schleicher (Referencelaboratoriet) opmærksom på

dioxinproblemet ved brændeovne:

"Specific for solid fuel heaters are other emissions to air during use. These are carbon monoxide emissions (CO), organic gaseous carbon emissions (OGC) and particulate matter emissions (PM). Furans and dioxins may also be emitted, especially when combusting woody biomass with a high share of bark and/or relatively wet fuel conditions." (s. 10) (Se også O. Schleicher mfl. 2001)

Med Danmarks tilslutning i 2003 til Stockholmkonventionen, der blandt andet drejer sig om at formindske dioxinudslip fra forbrændingskilde pga disse skadelige stoffers ophobning i fødekæderne, bør Miljøstyrelsen se seriøst på problemerne ved udslip fra brændeovne, som idag er den største danske kilde til dioxin i atmosfæren (jvf. FR. 821 fra DMU 2011, s. 45). Allerede i den første nationale implementeringsplan til konventionen (NIK. 2006) lovede ministeriet at "området vil blive fulgt tæt, og det vil løbende blive overvejet, hvad der kan gøres i lyset af bedre viden". (NIK. 2006, s. 95). I den opdaterede implementeringsplan fra 2012 (NIK. 2012) står der: "De tiltag, der er gjort for at nedbringe udslip af partikler og PAH fra brændeovne, viser sig at have en meget ringe effekt mht. at begrænse udslip af dioxiner." (NIK. 2012, s. 88) - Det hænger sammen med, at dioxin kan nydannes i træfyrianslæg. Desværre har det endnu ikke fået Miljøministeriet til at fremlægge en mere restriktiv handlingsplan til begrænsning af dannelse og udslip af utilsigtet dannede dioxiner, som bla. forbyder afbrænding af bark. (MST. MP. 1393 og NIK. 2012, s. 89)

2. Skorstenshøjder

Ifølge høringsudkastet er det kommunalbestyrelserne, der har ansvar for tilsynet med skorstenshøjder.

Spørgsmål til Miljøministeren

Vil ministeren sørge for at sagsbehandlere i kommunerne får objektive målemetoder til rådighed ved vurdering af røggener hos naboen?

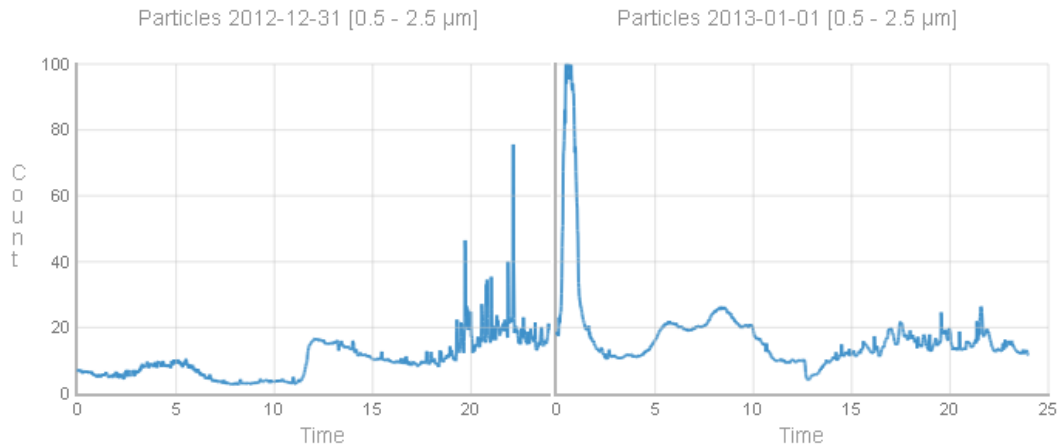
Baggrund for spørgsmålet:

Alt for mange klagesager om røggener afgøres i dag på en lemfældig måde. Nogle sagsbehandlere undgår en egentlig sagsbehandling ved på forhånd at erklære røgforurening fra nabovens brændeovnsskorsten for 'uvæsentlig'. I andre tilfælde bygger afvisning af en klage på simpel kortvarig iagttagelse af røgen fra skorstenen. - Men røgen kan samle sig på nabovens grund pga. terrænforhold, beplantning eller lign., og naboen har idag ikke mulighed for at få dette forhold konstateret.

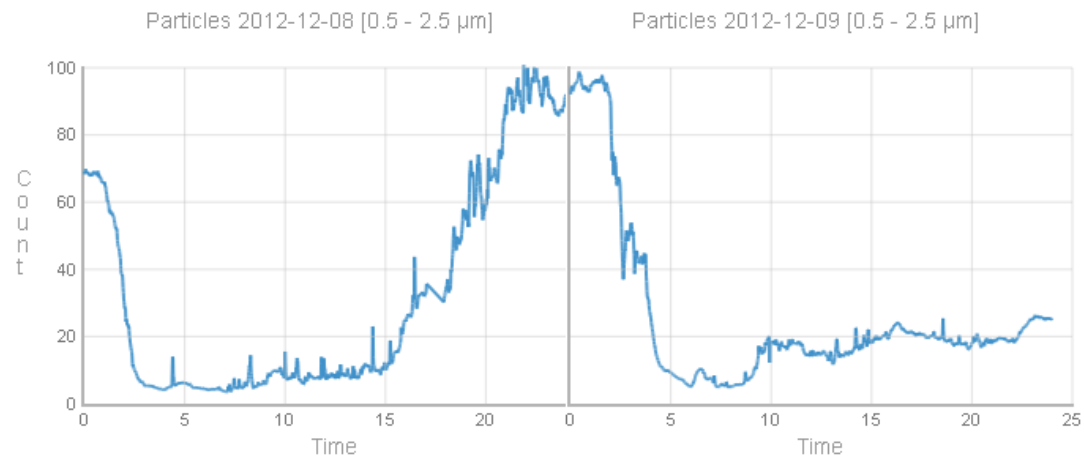
På grund af manglende objektive målemetoder har flere klagesager kørt over adskillige år, uden at konflikten er blevet løst. Her ville en kontinuert målende partikeltæller kunne gøre uvurderlig gavn, ligesom myndighederne med hensyn til støjbekæmpelse har haft gavn af apparater til måling af støjniveauer. På markedet findes der i dag sådanne prisbillige apparater til indikative målinger af partikelkoncentrationen i luften.

I et par år har LOB udført kontinuerlige målinger af partikelkoncentrationen ved boliger i Hovedstadsområdet. Vi viser her nogle eksempler fra Gentofte, hvor de målte værdier er indsat i kurvediagrammer, som muliggør sammenligninger af koncentrationen i løbet af et døgn og af koncentrationen i forskellige døgn. - X-aksen viser tiden og y-aksen partikelkoncentrationen. (40 svarer ca. til 25µg pr. m3) (Se mere på www.braenderoeg.dk)

Nytårsaften d. 31.12.12 og 1.1.13

En røgfylt decemberrat 8. til 9.12.12

Figureerne viser, at partikkelkoncentrationen en stille vinteraften og nat kan være lige så høj som koncentrationen nytårsnat - og længerevarende!

Tilsvarende målinger over mere end 1 år ved et parcelhus i Brønshøj har desuden vist, at partikelniveauet var 3 gange højere i fyringssæsonen end omkring midsommer (se www.braenderoeg.dk).

3. Forskrifter

I høringsudkastet § 18 understreges det, at forskrifter med forureningsbegrænsende foranstaltninger over for fyringsanlæg til fast brændsel kan anvendes i områder, hvor det er tilstrækkeligt konkret miljømæssigt begrundet. - Malmø Kommune har sit svar på, hvad der kan gøres. På hjemmesiden www.malmo.se skriver kommunen: "I storbyen Malmø bor vi tæt på hverandre og har små grunde. Her i tæt-lav bebyggede områder skaber brændefyring ofte problemer i form af luftvejsirritationer, dårlig lugt og sod." Hjemmesiden nævner især tjærestoffer i brænderøgen som sundhedsskadelige for både ovn-ejere og for naboer. De alvorligste risici for helbredet er kræft, luftvejsproblemer og allergier.

For at imødegå disse problemer har kommunen indført bemærkelsesværdige forureningsbegrænsende foranstaltninger:

1. Malmø by er blevet inddelt i fem geografiske områder.
2. I områderne med fjernvarme og naturgas, områder med institutioner for sårbare grupper (børn, ældre og syge) og i særligt tætbebyggede områder kan man ikke få tilladelse til opvarmning med træ.
3. Kommunen skelner mellem primær opvarmning og hyggefyring. I en del områder må man udelukkende hyggefyre, og det kun 2 gange om ugen, kun optænding een gang pr. døgn og det må max. vare fire timer.

(Flere oplysninger kan fås hos miljø@malmø.se)

Til uddybning af ovenstående kan det nævnes, at der indenfor på sygehuse i Københavnsområdet og på Roskilde Sygehus er blevet konstateret episoder med tydelig røgglugt fra træfyring i nabolaget.

Spørgsmål til Miljøministeren

Overvejer ministeren at anbefale kommunerne lignende tiltag som i Malmø i forhold til miljøfølsomme byfunktioner?

I denne forbindelse er det også på sin plads at minde om DIREKTIV 2008/50/EF af 21. maj 2008 om luftkvaliteten og renere luft i Europa. Direktivet indledes med følgende: "I sjette miljøhandlingsprogram, der blev vedtaget ved Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1600/2002/EF af 22. juli 2002, blev det fastslået, at det er nødvendigt at reducere forureningen til et niveau, hvor der er færrest mulige skadevirkninger på menneskers sundhed, med særlig vægt på de mest sårbare befolkningsgrupper, og miljøet som helhed, at forbedre overvågningen og vurderingen af luftkvaliteten, herunder deposition af forurenende stoffer, og at informere offentligheden."

4. Brændeovnsvejledning

En vejledning bør tage højde for

- **at kommunernes ressourcer såvel økonomisk som mandskabsmæssigt er begrænsede.**

Derfor bør Miljøstyrelsen hjælpe kommunerne på vej med en klar vejledning, som udpeger de væsentligste opgaver ved regulering af luftforurening i boligområder og områder med følsomme byfunktioner.

- **at vidensniveauet i kommunerne skal opdateres.** De tidligere, meget citerede undersøgelser i Gundsømagle er gået i glemmebogen i dag. De dokumenterede ellers klart, at **alle brændeovne udsender sundhedsskadelige stoffer** heriblandt fine partikler, tjærestoffer og dioxin, selv når der fyres med rent, tørt træ. Det var også Gundsømagle-undersøgelser der påviste, hvordan partikkelkoncentrationen om aftenen i et byområde med stor ovntæthed er på højde med partikkelkoncentrationen ved H.C.Andersens Boulevard i myldretiden. (Glasius mfl. 2005 og 2007) (Miljøstyrelsen(2005): Miljøprojekt nr. 1021)

En vejledning bør

- **oplyse om centrale begrebers betydning**, såsom 'væsentlig forurening ifølge miljøbeskyttelsesloven' og røgens 'frie fortynding'. Forståelsen af sådanne begreber er nødvendig for at kunne gennemføre aktivt tilsyn og identificere eventuelle røggener ved og i folks boliger evt. ved hjælp af partikelmålinger. (Se evt. Luftvejledningen, 2001)

- **assistere kommunerne med at få overblik over brænderøgs-problemernes geografiske omfang i de enkelte kommuner.** Kommunerne har brug for vejledning i at kortlægge anvendelsen af brændeovne og -kedler og i hvilket omfang der findes miljøfølsomme byfunktioner i kommunen. I vore dage med geografiske informationssystemer (GIS) er det en realistisk opgave.

- **formidle lokal viden om forureningsbegrænsende foranstaltninger** over for fyringsanlæg til fast brændsel såvel i forhold til nabosager som i forhold til områder, hvor det er tilstrækkeligt konkret miljømæssigt begrundet. Men myndighederne bør indse at mange boligområder er uegnet til individuel opvarmning med brændeovne pga. tæt lav bebyggelse og terrænforskelle, der hindrer fri fortynding. Der bør endvidere udarbejdes forskrifter for områder i nærheden af miljøfølsomme by-funktioner som børneinstitutioner og hospitaler.

Spørgsmål til Miljøministeren:

Hvornår forventer man at kunne udsende en vejledning til bekendtgørelsen, der nu er i høring?

Konklusion

En egentlig udfasning af brændeovne til primær opvarmning burde være målet for en energi- og miljøbevidst regering. - En sådan ændring vil kræve tilførsel af ekstra ressourcer til kommunerne, men det vil blive opvejet af sparede udgifter til medicin, sygehusophold mm. på grund af færre helbredseffekter fra brænderøg.

Med venlig hilsen

Solveig Czeskleba-Dupont, cand. scient.

Formand for Landsforeningen til Oplysning om Brænderøgsforurening

Adresse: Hyldebjerg 25, 4330 Hvalsø, telf. 46408883 email. braenderoeg@braenderoeg.dk

Kilder:

DIREKTIV 2008/50/EF af 21. maj 2008 om luftkvaliteten og renere luft i Europa fra EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION.

Glasius, M., Vikelsøe, J., Bossi, R., Andersen, H.V., Holst, J., Johansen, E. & Schleicher, O. (2005): Dioxin, PAH og partikler fra brændeovne. Danmarks Miljøundersøgelser. 27 s. Arbejdsrapport nr. 212. http://www2.dmu.dk/1_viden/2_Publikationer/3_arbrapporter/rapporter/AR212.pdf

Glasius, M., Konggaard, P., Stubkjær, J., Bossi, R., Hertel, O., Ketznel, M., Wåhlin, P., Schleicher, O. & Palmgren, F. (2007): Partikler og organiske forbindelser fra træfyring. Danmarks Miljøundersøgelser, 42 s. Arbejdsrapport nr. 235 <http://www2.dmu.dk/Pub/AR235.pdf>

Miljøministeriet (2006): Stockholmkonventionen om persistente organiske forurenende stoffer. Implementeringsplan.

- (2012): Opdateret national implementeringsplan for Stockholm-konventionen om persistente organiske miljøgifte.

Miljøstyrelsen (2001): Luftvejledningen. Vejledning nr. 2.

Miljøstyrelsen (2005, version juni): Luftforurening med partikler i Danmark (Miljøprojekt nr. 1021)

Miljøstyrelsen (2011): Test of technologies for flue gas cleaning and combustion improvement for existing residential wood burning appliances (Miljøprojekt nr. 1393)

Nielsen, O.-K., Winther, M., Mikkelsen, M.H., Hoffmann, L., Nielsen, M., Gyldenkærne, S., Fauser, P., Plejdrup, M.S., Albrektsen, R., Hjelgaard, K. & Bruun, H.G. 2011: Annual Danish Informative Inventory Report to UNECE. Emission inventories from the base year of the protocols to year 2009. National Environmental Research Institute, Aarhus University, Denmark. 601 pp. NERI Technical Report no 821. <http://www.dmu.dk/Pub/FR821.pdf>

Schleicher, O., Jensen, A. Astrup & Blinksbjerg, P. (2001): Måling af dioxinemissionen fra udvalgte sekundære kilder (Miljøstyrelsen, Miljøprojekt nr. 649)

Schleicher, O. (2012): Working Document on possible ecodesign and energy labelling requirements for local space heaters (NYT fra REF-LAB, oktober 2012)

www.braenderoeg.dk)

www.malmo.se